

Î N C H E I E R E

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadi
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Boboc Iadviga împotriva Departamentului Poliției de Frontieră al Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la repunerea în termen a acțiunii, încasarea sumei asigurării obligatorii de stat și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Boboc Iadviga, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2014, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 11 ianuarie 2013, Boboc Iadviga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Poliției de Frontieră al MAI al RM, intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al RM cu privire la repunerea în termen a acțiunii, încasarea sumei asigurării obligatorii de stat și a cheltuielilor de judecată,

În motivarea acțiunii a indicat că feciorul său, Boboc Denis, în perioada 05 mai 2004 - 10 iunie 2005 a făcut serviciul militar în termen în Trupele de Grăniceri, pichetul de grăniceri Leova.

La 09 martie 2005, fiind în patulă Denis Boboc a fost atacat de persoane necunoscute, care i-au cauzat leziuni corporale grave și i-au sustras două automate.

Indică că pe cazul dat a fost intentată o cauză penală care se află în curs de examinare până în prezent de către Procuratura raionului Leova, iar fiului său - Denis Boboc, i-a fost stabilit gradul II de invaliditate, ca urmare a traumelor primite în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu.

Susține că în luna septembrie 2005, Inspectoratul de stat pentru supravegherea asigurărilor din cadrul MAI i-a achitat, în temeiul Hotărârii Guvernului RM nr. 214 din 10 aprilie 1996, suma de asigurare în mărime de 40% din salariul mediu pe Republică pentru 10 ani, iar la data de 15 decembrie 2005, în legătură cu traumele primite, fiul său a decedat.

Astfel, insistă că neîntemeiat i-a fost achitată asigurarea obligatorie în mărime de 40% din salariul mediu pe Republică pentru 10 ani, deoarece potrivit prevederilor

Hotărârii Guvernului nr. 214 din 10 aprilie 1996 urma să primească asigurarea obligatorie de stat în mărime de 100%.

Menționează că în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat Departamentului Poliției de Frontieră al MAI să-i fie achitată diferența asigurării obligatorii de stat în mărime de 60%, care însă nu a fost achitată ce constituie duma de 94 946 lei și calcularea dobânzii pentru 3 ani, însă cererea prealabilă a fost respinsă.

Totodată, cu referire la tardivitatea termenului de prescripție consideră reclamanta că este motivată, deoarece dosarul penal pe cazul maltratării feciorului său, în rezultatul căruia acesta a decedat, până în prezent nu este examinat, iar potrivit legislației examinarea cauzei suspendă termenul de prescripție.

Solicită repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, încasarea din contul Departamentului Poliției de Frontiere al MAI a sumei asigurării obligatorii de stat în mărime de 94 946 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 23 decembrie 2014, cererea cu privire la repunerea acțiunii în termen a fost respinsă ca neîntemeiată și respinsă acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, a fost admis apelul declarat de Boboc Iadviga, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care s-a încasat din contul Departamentului Poliției de Frontieră al MAI, prin intermediul Inspectoratului de Stat pentru supravegherea asigurărilor din cadrul MAI în beneficiul Iadvigăi Boboc suma de 78 444 lei cu titlu de asigurare obligatorie de stat, rezultată din decesul fiului Denis Boboc, în rest acțiunea a fost respins ca fiind neîntemeiată.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile pct. 6 a Hotărârii cu privire la Asigurarea Obligatorie de Stat a militarilor și a cetățenilor care trec pregătirea militară nr 214 din 10 aprilie 1996 și prevederile art. 280 lit. c) din Cod civil, care reglementează pretențiile imprescriptibile extinctiv și care indică că sînt imprescriptibile extinctiv pretențiile cu privire la repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății persoanei și se repară prejudiciul pentru o perioadă anterioară intentării acțiunii, dar nu mai mare de 3 ani.

Iar, cu referire la norma citată și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că în speță dreptul la acțiune este imprescriptibil, iar, sumele de asigurare, solicitate de către Boboc Iadviga, urmează a fi încasate doar pentru 3 ani precedenți reieșind din salariul mediu pe Republică.

La 31 iulie 2015, Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

Susține că instanța de apel la emiterea deciziei contrar pct. 10 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 6 din 11 noiembrie 2013 s-a expus asupra legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe în partea constatărilor circumstanțelor de fapt și de drept a cauzei, iar în rezultat a aplicat eronat prevederile art. 280 lit. c) din Codul civil, care prevede că, sînt imprescriptibile extinctiv pretențiile cu privire la repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății persoanei. În acest caz, se repară prejudiciul pentru o perioadă anterioară intentării acțiunii, dar nu mai mare de 3 ani.

Menționează că intimata conform prevederilor art. 267 alin.(1), art. 271, art. 272 alin.(1) din Cod civil, urma să se adreseze cu o cerere de chemare în judecată după decesul fiului, Boboc Denis din 15 decembrie 2005 însă, cererea de chemare în judecată a fost depusă peste 7 ani și 1 lună, fiind depășit termenul de adresare în instanța de judecată cu 4 ani.

Consideră că instanța de apel la emiterea deciziei eronat a concluzionat că în speță nu se aplică prescripția extinctivă, conform art. 280 lit. c) din Cod civil, deoarece, potrivit prevederilor normei citate sînt imprescriptibile extinctiv pretențiile cu privire la repararea prejudiciului cauzat vieții sau sănătății persoanei, însă, conform cererii de chemare în judecată, cît și a cererii de apel, intimata solicită încasarea din contul departamentului a asigurării obligatorii de stat și nicidecum repararea prejudiciu material sau moral.

Indică că achitarea sumei asigurării obligatorii de stat nu constituie în sine repararea prejudiciului material, ci este o indemnizație calculată și achitată beneficiarului, ce derivă din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, care definește noțiunea asigurarea socială ca fiind un sistem de protecție socială a persoanelor asigurate, constând în acordarea de indemnizații, ajutoare, pensii, de prestații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă și de alte prestații, prevăzute de legislații.

Astfel, consideră că instanța de apel prin aplicarea art. 280 lit. c) din Codul civil a echivalat încasarea asigurării obligatorii de stat cu repararea prejudiciului material, ceea ce constituie o încălcare a normei materiale.

Menționează că prejudiciul cauzat unei persoane se încasează de la persoana vinovată de cauzarea acestui prejudiciu, prin prisma art. 14 și art. 1398 din Codul civil, iar obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie încasarea indemnizației de asigurare obligatorie de stat, cu atît mai mult că intimata a solicitat atît în cererea de chemare în judecată, cît și în cererea de apel, încasarea asigurării obligatorii de stat, și nu repararea prejudiciului acuzat prin decesul fiului acesteia, respectiv, instanța de apel în cadrul examinării cauzei s-a expus neîntemeiat asupra unui capăt de cerere inexistent.

La 11 septembrie 2015, Boboc Iadviga, reprezentată de avocatul Valeriu Pelin, a depus referință la recursul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM în care a invocat caracterul neîntemeiat al recursului și a solicita respingere recursului cu menținerea deciziei instanței de apel.

La fel, a indicat intimata că Curtea de Apel Chișinău în decizia din 26 mai 2015, a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt ale cauzei în raport cu normele de drept aplicate, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 CPC.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră al MAI al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Departamentul Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva